

***EKOLOGICKÁ VÝCHOVA
V EDUKAČNÍM PROCESU ZÁKLADNÍ ŠKOLY
BOROVSKÉHO
(ŠKOLNÍ PROGRAM EVVO)***

Anotace

Tento program navazuje na práci s názvem „Ekologická výchova v edukačním procesu Základní školy Borovského“. Tato práce byla zpracována v rámci absolvování specializačního studia pro výkon specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy realizovaného Lipkou – školským zařízením pro environmentální vzdělávání, dle § 9 vyhlášky 317 ze dne 27. července 2005 o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších úprav. Práce je zaměřena zejména na začlenění environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty do školního vzdělávacího programu a na tvorbu dlouhodobého plánu EVVO na školní roky 2013-2017 s aktuální ročním plánem pro školní rok 2013-2014 na ZŠ Borovského, Ve Svahu 775, Karviná- Ráj, 734 01.

V Karviné 1. září 2013

Mgr. Libuša Machurová
koordinátorka EVVO

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

<i>Struktura školy:</i>	úplná
<i>Adresa školy:</i>	ZŠ Borovského, Ve Svahu 775, Karviná–Ráj, 734 01
<i>Telefon :</i>	596 312 054
<i>E-mail:</i>	zs@borovskeho.cz
<i>Internetové stránky:</i>	www.borovskeho.cz
<i>Ředitel školy:</i>	Mgr. Libor Stáňa
<i>Zástupce ředitele:</i>	Mgr. Norbert Barczok
<i>Koordinátor EVVO:</i>	Mgr. Libuša Machurová
<i>E-mail koordinátora EVVO:</i>	libusamachurova@seznam.cz
<i>Pedagogů celkem:</i>	30
<i>Zřizovatel:</i>	Statutární město Karviná
<i>Adresa zřizovatele:</i>	Fryštátská 72/1, 733 24 Karviná
<i>E-mail zřizovatele:</i>	osk@karvina.org

A. DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY ŠKOLY V OBLASTI EVVO

1. DLOUHODOBÉ ZÁMĚRY ŠKOLY V OBLASTI EVVO

1.1 VÝCHOZÍ SITUACE – CHARAKTERISTIKA A ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

1.1.1 Obecná charakteristika školy a okolí

Město Karviná bývá velice často a oprávněně spojováno s těžbou uhlí, haldami a odkalovacími nádržemi. Nic z toho neprospívá životnímu prostředí. Nutno přiznat, že v posledních letech i zde dochází k jistému pokroku. Samotné město Karviná je zařazeno do Sítě zdravých měst.

Naše škola nesousedí s žádnou šachtou ani jiným průmyslovým podnikem, ale je klasičnou sídlištní pavilónovou školou. Postavena byla v roce 1984 na okraji sídliště.

Jsme Základní škola s rozšířenou výukou jazyků na ulici Ve Svahu v Karviné-Ráji. Naši školu navštěvuje ve školním roce 2013/14 celkem 368 žáků. Žáci se učí ve 17 třídách – 9 tříd je na 1. stupni, 8 tříd na 2. stupni. Vyučujeme podle programu Základní škola. V některých třídách podle programu Základní škola s rozšířenou výukou jazyků. Žáci zde nastupují do 3. třídy a začínají s výukou anglického jazyka, v 6. třídě přibírají další cizí jazyk – němčinu, francouzštinu nebo ruštinu. Škola je nositelem mezinárodního titulu Ekoškola, Globe škola a Škola udržitelného rozvoje 1.stupně a je zapojena do školního recyklačního programu Recyklohraní, který si klade za cíl realizaci zpětného odběru baterií, akumulátorů a elektrozařízení spojených s osvětovou činností v problematice nakládání s odpady ve školských zařízeních v České republice.

V bezprostřední blízkosti školy je málo vhodných míst pro pobyt v přírodě. Nedaleko je lesopark Dubina a Černý les v blízkosti státních hranic s Polskem. Nad školou je nový velký hřbitov. Pro další pobyt dětí v přírodě využíváme v okolí přírodní nádrž Kačok, park Boženy Němcové ve středu města s turistickým informačním centrem a Stanici mladých přírodovědců a novou přírodovědnou učebnu v areálu školy.

2. Ekologická výchova v dosavadní činnosti školy – výchozí situace

2.1 Současné priority a specifika školy ve výchově a vzdělávání

Rozvíjet osobnost žáka tak, aby mohl samostatně myslet a svobodně se rozhodovat, učit jej odpovědnosti za vlastní chování a jednání v míře přiměřené jeho věku. Budovat školu jako příjemné a přátelské prostředí pro výchovu a vzdělávání dětí. Zaměřit se na základní učivo, které musí zvládnout všichni žáci. Rozšiřující učivo zařazovat podle schopností žáků. Zajistit především důkladné procvičení a osvojení učiva. Otevřít školu široké veřejnosti, utvářet ji jako centrum vzdělanosti, kultury a sportu.

Prohloubit zaměření školy na ekologii a jednáním každého jedince přispět k obhájení titulu Ekoškola. Ekologický kodex školy si žáci i dospělí budou osvojovat v rámci výuky EVVO. Veškerou svou činností škola směřuje k udržení titulu „Škola udržitelného rozvoje“.

Naplnění hlavní priority je přednostně realizováno průřezovými tématy (environmentální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, osobnostní a sociální výchova, mediální výchova) a dalšími oblastmi výchovy a vzdělávání (např. tělesná výchova, rodinná a občanská výchova, Člověk a svět práce).

Příležitosti:

Ve školním roce 2013/2014 znovu obhájit mezinárodní titul Ekoškola a nadále pokračovat v mezinárodním projektu Globe, v pátém ročníku školního recyklačního projektu - Recyklohraní. Nadále svou činnost směřovat k udržení titulu „Škola udržitelného rozvoje 1.stupně“. Snaha nadále rozvíjet spolupráci s partnerskými školami zapojenými do těchto projektů na republikové i mezinárodní úrovni. Pokusit se o vybudování venkovní přírodovědné učebny v atriu školy a dále vysazovat stromy a keře v areálu školy.

2.2 Výchovně vzdělávací cíle

- Žák se orientuje v zařazování organismů do systému rostlin a živočichů a do ekosystémů.
- Žák pozná a určí typické zástupce z naší přírody, orientuje se i v cizokrajných ekosystémech.
- Žák pracuje s přírodninami, používá lupu, dalekohled a mikroskop.

- Žák vyhledává informace z oblasti EVVO v literatuře a na internetu.
- Žák mikroskopuje a vyhodnotí závěr z pozorování v laboratorní práci.
- Žák ovládá základy anatomie a fyziologie člověka a zásady první pomoci.
- Žák se orientuje v přehledu nerostů, hornin a geologických dějů.
- Žák se zamýšlí nad vznikem a vývojem Země, života a člověka.
- Žák zkoumá vliv různých pracovních činností na přírodu a krajinu.
- Žák se seznámí s ekologicky šetrnými výrobky, biopotravinami a ekologickým zemědělstvím.
- Žák se zapojuje do ochrany přírody.
- Žák diskutuje nad problémy z oblasti ochrany přírody.
- Žák pracuje s denním tiskem, časopisy, informacemi v médiích, s internetem.
- Žák zpracuje referát (samostatně i ve skupinách), zápisy z exkurzí, terénních cvičení, výstav.
- Žák chápe odpovědnost lidstva za změny v přírodě.
- Žák je ohleduplný k hendikepovaným spoluobčanům, mladším spolužákům, starším a nemocným lidem.
- Žák pracuje ve dvojicích, skupinách, týmech.
- Žák sleduje aktuality ve světě, v ČR, v okolí Karviné a Moravskoslezském kraji.

Příležitosti:

- ŠVP byl vytvořen v dialogu všech zaměstnanců školy, ŠVP je závazný pro všechny pedagogy školy; tudíž priority školy a VVC v oblasti EVVO by měly být v praxi naplňovány většinou zaměstnanců školy, a to společně dohodnutými a v ŠVP zakotvenými metodami a formami aktivního učení.
- VVC EVVO mají podporu vedení školy.

2.3 Metody a formy práce vedoucí k dosažení klíčových kompetencí z EVVO

Kompetence k učení

- volíme netradiční a nové formy výuky, jejichž těžiště je v přímém pozorování přírody a živých organismů, samostatném získávání informací a jejich prezentaci

- pracujeme s encyklopediemi, klíči, atlasy, EKO Abecedou a vyhledáváme informace na internetu s manuály k daným projektům Ekoškola, Globe, Recyklohraní, Škola pro život II
- pozorujeme přírodu, pracujeme s lupou, dalekohledem a mikroskopem, pH metry, konduktometry, teploměry, rozborovými sadami, zkoumáme ukazatele životního prostředí v oblasti meteorologie, hydrologie, přízemního ozónu
- využíváme mezipředmětové vztahy, učíme od jednoduchých pojmů ke složitějším
- spirálovitě rozvíjíme získané poznatky

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům problémy z oblasti ochrany přírody, diskutujeme nad modelovými situacemi či příklady z praxe a snažíme se žáky vést k řešení problému
- pracujeme s denním tiskem, časopisy, informacemi v médiích, s internetem, manuály
- pracujeme s aktuálními informacemi a vedeme žáky ke kritickému myšlení
- učíme žáky zpracovat referát samostatně i ve skupinách, pracovat s moderními zdroji i s literaturou, ověřovat věrohodnost získaných poznatků a prezentovat výstupy (aktuality, referáty z exkurzí, terénních cvičení, ekologických kurzů, z výstav, na zadané téma, na zvolené téma)
- hodnotíme kvalitu referátů a příspěvků, vedeme žáky k tomu, aby čerpali studijní materiál z více zdrojů a uměli je zpracovat
- respektujeme právo na odlišný názor a nesprávné názory se snažíme logicky vyvrátit
- diskutujeme o odpovědnosti člověka za změny v přírodě a o možnostech nápravy

Kompetence komunikativní

- pořádáme besedy s odborníky a diskuze na téma ochrany přírody a problematiky životního prostředí
- vyžadujeme, aby žáci jasně formulovali svůj názor, srozumitelně odpovídali na otázky a tvořili souvislé úvahy týkající se přírody a trvale udržitelného života
- organizujeme akce pro veřejnost v rámci Týdne Země a podílíme se na úklidu různých lokalit ve městě Karviná
- účastníme se každoročně celorepublikové soutěže Globe Games v některém z měst naší republiky společně se školami zabývajících se problematikou životního prostředí

- žáci připravují relace do rozhlasu o významných dnech životního prostředí a seznamují svoje spolužáky s aktualitami nejen z přírody, ale i řešením problematiky čtyř základních témat Ekoškoly: voda, energie, odpady a životní prostředí školy, rozšířených témat: doprava, šetrný spotřebitel, dalších témat: klimatické změny, biodiverzita
- účastníme se biologické olympiády a soutěže pořádané Stanicí mladých přírodovědců každoročně na určité téma z přírody
- pořádáme krátkodobé i celoroční akce a soutěže pro žáky školy ve sběru papíru, PET víček, tetrapaku, baterií, elektrozařízení
- spolupracujeme s předměty český jazyk (např. ve slohových pracích žáci popisují ukázky přírodnin z našich sbírek, postup laboratorní práce, píší úvahu na téma Ochrana životního prostředí v mém městě a kraji, zapojení do literárních a výtvarných soutěží s problematikou životního prostředí)
- účastníme se projektu – Zasad' strom, keř, bylinu....
- pořádáme každoročně ekologické týdenní kurzy s absolvováním mnoha ekologických programů
- účastníme se konferencí po internetu s tématem životní prostředí
- účastníme se úkolů k projektu Recyklohraní

Kompetence sociální a personální

- zkoumáme a vyhledáváme odpovědi na úkoly ve skupinách, umožňujeme žákům vyzkoušet různé role v týmu
- vhodné laboratorní práce řešíme ve skupinách, vedeme žáky k týmové spolupráci
- prezentujeme získané poznatky, řešení problémů a projektů před třídními kolektivy, vedeme žáky k diskuzi na dané téma

Kompetence občanské

- řešíme modelové situace přírodních katastrof
- vedeme žáky k ohleduplnému jednání s hendikepovanými či nemocnými lidmi
- zdůrazňujeme význam biodiverzity a ochrany přírody jako životního prostředí organismů (i člověka)
- ukazujeme a procvičujeme první pomoc při úrazech a živelných pohromách

- v rámci mezipředmětových vztahů se zapojujeme do soutěží a akcí literárních, výtvarných, zeměpisných, dějepisných... a zdůrazňujeme propojenost našich kulturních tradic se vztahem k přírodě
- učíme žáky myslet v souvislostech, uvědomit si vlivy globalizace na životní prostředí a nutnost spolupráce lidí (nejen místní, ale i mezinárodní)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby každou práci vykonávali s ohledem na životní prostředí a trvale udržitelný život, aby dodržovali zásady bezpečnosti a chovali se ohleduplně nejen k sobě a k ostatním spolužákům, ale i k okolnímu prostředí
- diskutujeme nad vlivy různých pracovních činností na přírodu a krajinu
- seznámíme žáky s ekologicky šetrnými výrobky, biopotravinami a ekologickým zemědělstvím
- sledujeme aktuální dění ve světě, v ČR i v okolí Karviné, vlivy činnosti člověka na životní prostředí, nové trendy ve vzdělávání a postupné uvádění našeho ŠVP do praxe vedou učitele k hledání nových, moderních a zajímavých metod a forem práce

Příležitosti:

- Pedagogové mají nebývalé možnosti ve volbě metod a forem práce. Jejich tvořivost brzdí jen omezené finanční možnosti pro zajištění pomůcek, ale nutno přiznat, že někdy i laxní přístup pedagoga.
- Ve větší míře využívání pestré a bohaté nabídky DVPP v oblasti EVVO, dostupnost nabízí pedagogům výjimečné možnosti k získávání nových zkušeností a navázání nových partnerských vztahů mezi školami.
- Výchovné a vzdělávací strategie (metody a formy práce) uvedené ve ŠVP naší školy jsou dobrým předpokladem úspěšného rozvíjení klíčových kompetencí žáků, včetně kompetencí environmentálních.

2.4 Vybavení školy a organizace provozu

- část, ve které jsou umístěny třídy (kmenové pro druhý stupeň, odborné učebny PŘ, CH, NJ, FJ, AJ, RJ, INF, Hv, které jsou zároveň multimediálními učebnami pro druhý

stupeň, VV, kuchyňka), kabinety učitelů, školní poradenské pracoviště poradenských a konzultačních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogické pracovníky (školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog), kteří pomáhají řešit vzniklé problémy v oblasti vzdělávací i sociální, pracoviště EEG - BIOFEEDBACK . Metoda Biofeedback je využívána především žáky naší školy, kteří mají potíže se soustředěností, pozorností, hyperaktivitou a se specifickými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie...)

- upravené atrium, kde je umístěna meteorologická budka k zjišťování stavu ovzduší
- sportovní areál se dvěma tělocvičnami (provedena výměna oken za plastová), školním hřištěm a pavilón se čtyřmi odděleními školní družiny, dvěma prvními třídami, dílny, školní kuchyň s jídelnou a novým výdejovým pultem na saláty a kompoty a novými obklady, bufetem a prodejnou školních učebnic, novou relaxační místností, knihovnou, společenskou místností

Vybavení školy je na velmi dobré úrovni, stále se zlepšuje, obnovuje a modernizuje. Učebna přírodopisu, chemie a fyziky jsou dobře vybaveny. V roce 2012 došlo k rekonstrukci těchto učeben v rámci investic pro rozvoj vzdělávání v projektu „Přírodní vědy pro každého a bez překážek“. Učebna Př slouží k pěstování pokojových rostlin. Ve skřínkách vystavujeme pomůcky, modely živočichů, ukázky hornin a minerálů. Na nástěnkách prezentujeme práce a projekty žáků. Probíhají zde laboratorní práce. Učebna je vybavena kamerou s přenosem obrazu pomocí dataprojektoru na interaktivní tabuli ACTIV 3, domácím kinem. Ve výuce používáme meotar a dataprojektor. Učebna je vybavena pomůckami k měření ukazatelů životního prostředí – pH metry, konduktometry, rozborové sady na měření dusičnanů, alkalinity rozpuštěného kyslíku ve vodě, teploměry, přístroje na měření spotřeby energie, určovací klíče rostlin a živočichů, manuály k mezinárodním projektům Globe a Ekoškola a k projektu Recyklohraní – EKO Abeceda apod. Kabinet přírodopisu a učebna jsou bohatě vybaveny encyklopediemi, klíči a atlasy, s nimiž děti pracují. Pro práci s výukovými programy a s internetem využíváme některou ze tří počítačových učeben. Na škole je bohatá květinová výzdoba. Ve škole jsou rozmístěny třídící nádoby na papír, plasty, sklo, hliník, nebezpečný odpad, plastové kelímky od jogurtů a mléka, tetrapak, PET víčka, baterie, akumulátory a elektrozařízení. Škola během celého roku sbírá papír a PET víčka, baterie, elektrozařízení, které na konci roku odveze do sběrných dvorů a finance použije na další ekologické aktivity pro žáky a další vybavení ekologického provozu školy. Škola se zaměřuje na šetření energie výměnou žárovek za úsporné, efektivním využíváním žaluzií podle

intenzity světla, svítí se pouze v době vyučování, využíváním slunečního fototerického systému k ohřevu vody . Další oblastí je šetření vodou a teplem - krátkodobé intenzivní větrání, ústřední topení má funkční nastavení vzduchu pro regulaci – osazení termostatickými hlavicemi (55 okruhů je regulováno termostatickými hlavicemi řízenými počítačem), ekviterní regulace tepla, snížením teploty v místnostech v nočních hodinách, o víkendech i během prázdnin. Ve škole na WC - šetrné splachování - „krátké“ a „dlouhé“ (úsporné splachování na chlapeckých záchodech), dbáme na správné dotažení kohoutků, výměna baterií a osazení – perlátory, došlo k výměně vnitřku splachovačů, proběhla rekonstrukce hlavního vchodu, vchodu do ŠD a jídelny, zadního vchodu, rekonstrukce vchodu do nárad'ovny. Dále byla zateplena další část školy a provedena výměna oken za plastová. V tělocvičně došlo k rekonstrukci sprch. Byla provedena výměna a izolace páteřního rozvodu teplé a studené vody ve sklepě, oprava a rekonstrukce regulace topení a došlo k výměně centrální kopírky (tiskárny), která je ekologicky a ekonomicky šetrnější, a zároveň byly vyřazeny staré tiskárny.

Naši školu navštěvují žáci z obvodu a ze spádových oblastí a zájemci o náš školní vzdělávací program. V době mimo vyučování nabízíme žákům možnost navštěvování našich kroužků. Nabízíme např. biologie člověka, výtvarně-keramický, sportovní, rozhlasový, LEGO technický kroužek nebo volný přístup na internet, kroužek psaní všemi deseti či žákovský televizní štáb... Žáci se podílí na chodu školy prostřednictvím ekotýmu, žakovského televizního štábu, žakovské samosprávy, rozhlasové (redakční rady), která se schází jednou za měsíc. Své nápady (jejich realizaci) a připomínky mohou také sdělovat koordinátorovi EVVO, členům ekotýmu (v průběhu školního roku, na společných schůzkách), školnímu speciálnímu pedagogovi, školnímu metodikovi prevence prostřednictvím tzv. schránky důvěry.

Příležitosti:

Naším cílem je přeměnit v budoucnu okolí školy tak, aby zde kromě místa pro výuku pěstitelských prací byly vysazeny jehličnaté a listnaté stromy, včetně stromů ovocných. Škola bude nadále usilovat o obhájení mezinárodního titulu Ekoškola, Globe škola a Škola udržitelného rozvoje.

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor ve školním roce 2013/2014 má 30 členů. Je tvořen začínajícími i zkušenými pedagogy. Ve škole pracuje výchovná poradkyně, školní speciální pedagog, metodik prevence sociálně patologických jevů, ITC koordinátor, koordinátor EVVO, koordinátor ŠVP. Koordinátor EVVO je současně koordinátorem projektů Ekoškola, Globe a Recyklohraní. Ve škole je 96,875% aprobovaných a vysokoškolsky vzdělaných učitelů. Většina učitelů se dále vzdělává jak ve svém oboru, tak v oblasti kritického myšlení, empatických reakcí, týmové spolupráce, evaluace školy, EVVO, k práci na Activ Inspire apod.

Ve školním roce 2013/2014 učí na druhém stupni jeden aprobovaný přírodopisec. Podílí se na dlouhodobém (na školní roky 2013 - 2017) i ročním plánu EVVO, plánu činnosti předmětové komise přírodopisu, ekologických praktik, předmětu Člověk a svět práce - pěstitelství. Spolupracuje také s kolegy na prvním i druhém stupni, kteří mají hlubší zájem o EVVO. Škola má celoroční plán Ekoškoly rozpracovaný do čtyř základních témat: voda, energie, odpady a prostředí školy. S pedagogickým sborem úzce spolupracuje ekotým školy tvořený žáky, pedagogy, vedením školy, správními zaměstnanci ekonomického úseku.

V oblasti EVVO doporučujeme další vzdělávání kolegům na 1. i na 2. stupni, seznamujeme je s nabídkami různých školících středisek a také přímo na škole pořádáme akce pro učitele přírodopisu a zájemce o tuto problematiku. Dobrá je spolupráce koordinátora EVVO s předsedy předmětových komisí.

Příležitosti:

Naším cílem je i nadále vtahovat do ekologického života školy co nejvíce žáků, pedagogů, správních zaměstnanců, rodičů, veřejnost ...

*Motto: „Čistá příroda a zdravé děti – škola pro třetí tisíciletí“
aneb „Škola poznávání a aktivního zdravého pohybu“*

3. Dlouhodobé záměry školy v oblasti EVVO

3.1 Priority a specifika školy ve výchově a vzdělávání

3.1.1 Dlouhodobý cíl: Rozvíjet osobnost žáka

Dlouhodobým cílem je rozvíjet osobnost žáka tak, aby mohl samostatně myslet a svobodně se rozhodovat, učit jej odpovědnosti za vlastní chování a jednání v míře přiměřené

jeho věku, budovat školu jako příjemné a přátelské prostředí pro výchovu a vzdělávání dětí, zaměřit se na základní učivo, které musí zvládnout všichni žáci, a rozšiřující učivo zařazovat podle schopností žáků, zajistit především důkladné procvičení a osvojení učiva, otevřít školu široké veřejnosti, utvářet ji jako centrum vzdělanosti, kultury a sportu.

3.1.2 Dlouhodobý cíl: Prohloubit zaměření školy

Dalším dlouhodobým cílem je prohloubit zaměření školy na ekologii a jednáním každého jedince přispět k obhájení titulu Ekoškola. Ekologický kodex školy si žáci i dospělí budou osvojovat v rámci výuky EVVO i v každodenním životě školy. Veškerou svou činností škola směřuje k udržení titulu „Škola udržitelného rozvoje“.

3.1.3 Dlouhodobý cíl: Naplnění hlavní priority

Dlouhodobý cíl naplnění hlavní priority je přednostně realizován průřezovými tématy (environmentální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, osobnostní a sociální výchova, mediální výchova) a dalšími oblastmi výchovy a vzdělávání (např. tělesná výchova, rodinná a občanská výchova, Člověk a svět práce).

3.2 Cíle v oblasti výchovně vzdělávací

Žák (absolvent naší školy) vnímá život jako nejvyšší hodnotu, jedná zodpovědně ve vztahu k biosféře, aktivně chrání přírodu a přírodní zdroje. Žák si osvojí zdravý životní styl a vnímá estetické hodnoty prostředí. Je tolerantní k okolí a ohleduplný k přírodě. Má základní znalosti o biosféře a podmínkách života na Zemi. Je si vědom možného ohrožení a uvědomuje si chyby, kterých se lidstvo na biosféře dopustilo. Žák chápe základní vztahy mezi organismy a mezi organismy a prostředím.

3.3 Uplatňované metody a formy práce

3.3.1 Dlouhodobý cíl: Průřezové téma environmentální výchova je začleněno do ŠVP

Dílčí cíl 1. Průřezové téma environmentální výchova je integrováno do většiny vzdělávacích oblastí i do mimoškolních aktivit

Ukazatel naplnění:

- evidence ŠVP jednotlivých předmětů za ročníky a měsíčních plánů podle ŠVP

- výuka podle Frause v Př – celková koncepce odpovídá požadavkům Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělání
- vyučování pěstitelských prací v 6. a 7. ročníku v rámci předmětu Člověk a svět práce - pěstitelství
- pravidelné informace z akcí environmentální výchovy ve školním časopise Borováček s přílohou ekologických novin 4x za rok, třídní schůzky
- rozhlasové relace – EKO okénko (jednou měsíčně)
- rozhlasové relace o významných dnech pro životní prostředí a aktivitách v rámci projektů Ekoškola a Globe, Recyklohraní

Dílčí cíl 2. Průřezové téma environmentální výchova je součástí nabídky povinně volitelných předmětů a zájmových útvarů

Ukazatel naplnění:

- předmět Ekologická praktika pro 6.,7. ročník minimálně 1 hodinu týdně, Člověk a svět práce - pěstitelství
  - zájmový útvar „Biologická olympiáda pro daný školní rok“, kategorie C,D“
  - zájmový útvar „Biologie člověka“
- **Dílčí cíl 3.** Průřezové téma environmentální výchova realizujeme různými projekty
- Ukazatelé naplnění:*
- týdenní ekologické kurzy pro žáky druhého stupně a seznamovací a stmelovací pobyty žáků 6. ročníků v přírodě
  - škola je zapojená do projektu Přírodní vědy pro každého a bez překážek
  - účast na projektech Ekoškola, Globe, Recyklohraní
  - celoškolský projekt Den Země v rámci Týdne Země
  - školy v přírodě žáků 1. stupně (jednou během docházky dětí na 1. stupeň)
  - účast na projektech a akcích Terezy, Lipky, Vity, M.R.K.E.V, KEV, Pavučina aj. (alespoň jednou ročně na 1. i na 2.stupni)

3.3.2 Dlouhodobý cíl: Výuka rozmanitými moderními postupy, metodami a formami práce

Dílčí cíl 1. Žáci získávají své poznatky na výukových programech, exkurzích, vycházkách, školách v přírodě...

Ukazatelé naplnění:

- exkurze žáků – ekosystémy (během školního roku)
- exkurze žáků do stanice přírodovědců na výukové programy – dle nabídky
- exkurze do ZOO v Ostravě
- exkurze žáků 9. tříd do mineralogického muzea v Ostravě
- exkurze žáků 8., 9. tříd do Třineckých železáren
- exkurze žáků do Planetária v Ostravě
- dvou- až čtyřdenní výlety s ekologickým zaměřením pro žáky 5. - 9. ročníku
- zahraniční exkurze a pobyty do partnerské polské a francouzské školy (nejméně jednou za dva roky pro žáky 2. stupně)
- exkurze do úpravní pitné vody a čističky, na Frýdeckou skládku, do elektrárny v Dětmovicích, Dlouhé Stráně, hornického muzea na Landeku, Kouzlo záhrad...(žáci 6.- 9. ročníků v rámci EKoP, F, Ch, Z...)
- účast na výstavě Zahrada 2013-...
- výuka v multimediálních učebnách na interaktivních tabulích
- výuka podle interaktivních učebnic Př, F, CH ...

Dílčí cíl 2. Žáci získávají své poznatky účastí na projektech a pravidelných akcích školy

Ukazatelé naplnění:

- projekty Terezy (mezinárodní projekt Globe, Ekoškola , Recyklohraní – celá škola)
- ochrana zvířat (v rámci péče o živočichy na 1. i 2. stupni)
- mikulášský jarmark (tradiční akce, výrobky z přírodních materiálů)
- „Putování po škole“ (zápis dětí do 1. tříd, starší spolužáci provází budoucí prvňáčky)
- „Moje první školička“
- „Den napříč školou“ (březen, květen – celá škola – každý rok jiné téma)

- zapojení do dalších projektů a akcí Pavučiny, Terezy, Vity.... (dle aktuální nabídky)

Dílčí cíl 3. Učitelé inovují a rozšiřují své metody a formy práce

Ukazatelé naplnění:

- pravidelné schůzky předmětových komisí, DVPP v oblasti EVVO a metod a forem práce
- spolupráce s KEV, členství v síti M.R.K.E.V, Tereza, Lipka, Vítka, Pavučina...

3.4 Cíle v oblasti vybavení školy a organizace provozu

3.4.1 Dlouhodobý cíl: Provoz školy je šetrný k životnímu prostředí. Škola se především zaměří na šetření a nevytváření odpadu.

Dílčí cíl 1. Škola organizuje sběrové aktivity

Ukazatelé naplnění:

- sběr víček z PET láhví (celý rok – celá škola)
- sběr starého papíru, kartonů (celý rok – celá škola)
- sběr nebezpečného odpadu a skla – monočláanky, baterie, drobného elektrozařízení ve třídách, v učebně přírodopisu, u školníka (během celého roku)
- sběr starých tonerů, vypotřebované náplně z barev do tiskáren

Dílčí cíl 2. Škola vzdělává žáky i pedagogy v hospodaření a třídění s odpady

Ukazatelé naplnění:

- třídění odpadů ve třídách (papír, plasty, PET - víčka, monočláanky, drobné elektrozařízení, ostatní - celá škola - celý rok)
- třídící nádoby na PET láhve - na chodbách v celém areálu školy, kelímky od jogurtů (mléka) a ovoce – u automatu na 1.patře - celý rok
- třídění kartonů a papírů (školní bufet, jídelna, celá škola – celý rok)
- projekty, soutěže a hry o odpadech na 1. i 2. stupni, ŠD
- netradiční výrobky z odpadového materiálu

- používání „šmíráků“ = papíry popsané z jedné strany, používání recyklovaného papíru (nové sešity žáků, Vv, Pč apod.), ekologické výukové programy - výroba papíru – všichni
- recyklace a další výroba výrobků z plastů (na škole jsou umístěny 2 ks lisovačů na PET láhve)
- rozměrný odpad - 2x ročně je v areálu školy přistaven kontejner na kusový odpad (k úklidu okolí školy - týden Země, dle potřeby)

Dílčí cíl 3. Škola snižuje spotřebu energie, vody a jiných surovin

Ukazatelé naplnění:

Energetický audit

- úsporné zářivky (dokončení výměny úsporných žárovek v celém areálu školy)
- úsporné splachování na WC (jednou měsíčně kontrola funkčnosti zařízení na úsporu splachování)
- postupná výměna vnitřku splachovačů
- ekologický papír (posouzení nabídky papíru do kopírek a tiskáren, dodávky sešitů a dalších papírenských potřeb)
- další zateplení školy a výměna nefunkčních oken
- správci ICT celoročně koordinují úsporný provoz přístrojů v počítačových učebnách, kabinetech a třídách
- v oknech tříd na celé škole – funkční žaluzie, nastavitelné pro dobu slunečního svitu i šera (1x ročně - kontrola o jarních prázdninách BOZP)
- osvětlení - pouze v době vyučování, během přestávek - regulace světel (snížení svítivosti o polovinu) – všichni
- ohřev vody slunečním fototermickým systémem - využití pí uklízečkami k úklidu
- krátkodobé intenzivní větrání - celá škola během celého školního roku
- ve třídách - teploměry vzduchu pro udržení optimální teploty
- ústřední topení s funkčním nastavením vzduchu pro regulaci – osazení termostatickými hlavicemi (55 okruhů - regulováno termostatickými hlavicemi řízenými počítačem)
- ekviterní regulace tepla
- snížení teploty ve skladech a v místnostech v nočních hodinách, o víkendech

i během prázdnin - p. ředitel školy, p. školník

- v areálu školy - na chodbách, sociálních zařízeních, šatnách budou instalovány poutače k šetření energie, vody, správnému třídění odpadů, sběru baterií, drobného elektrozařízení - každoročně doplňovány a obnovovány

Dílčí cíl 4. Vlídné prostředí školy – vnitřní i vnější

Ukazatelé naplnění:

- ve třídách, učebnách i na chodbách školy - květiny, které slouží nejen k estetizaci školy, ale rovněž jako učební pomůcka
- na jaře (v Týdnu Země) - projektový týden, žáci vysadili svůj strom, keřík, květiny, provedou úklid ve vnitřních i vnějších prostorách školy – žáci EKoP a ČaSP, zájemci
- podzim – jsou prořezány staré stromy a keře – p. školník
- udržování zeleně v atriích – vyučující a žáci v předmětech ČaSP a EKoP
- na oknech tříd, na stromech v okolí školy - budky pro sýkorky, krmení pro ptáky – žáci, třídní učitelé 1. stupně
- o prázdninách je proveden postřik zeleně proti škůdcům - ve škole i v celém areálu
- o prázdninách vymalované chodby, třídy, natřené šatny
- výměna lavic a židli včetně nábytku na škole
- další třídy budou osazeny interaktivní tabulí
- rekonstrukce zařízení pro komunikaci

Dílčí cíl 5. Měření ukazatelů životního prostředí

Ukazatelé naplnění:

- v atriu školy – meteorologická budka s nádobou na srážky
- meteorologická měření – okamžitá, maximální, minimální teplota, množství a pH srážek, mraky – EKoP
- hydrologická měření – teplota a pH vody, konduktivita, alkalinita - jednou měsíčně
- průběžné hlášení odevzdaného odpadu – papír, víčka, elektrozařízení, železa, baterií na oddělení místního hospodářství Magistrátu města Karviná

Dlouhodobý cíl: Škola má dobré materiální podmínky pro environmentální výchovu a vzdělávání

Dílčí cíl 1. Škola je vybavena pro výuku přírodopisu, přírodovědy a průřezových témat environmentální výchovy

Ukazatelé naplnění:

- učebna a kabinet přírodopisu jsou vybaveny dostatečným množstvím kvalitních pomůcek (pH metry, konduktometry, pracovní listy k jednotlivým projektům, laboratorní soupravy, soupravy do ekologických praktik aj...)
- učebna přírodopisu je vybavená moderními přístroji (meotar, dataprojektor, počítač s internetem, video, DVD, interaktivní tabule s výukovými programy, kamera...)
- vybudovány multimedialní učebny - pro první stupeň, F, Ch, JA, JF, JN, JR, M, Z...
- učebny informatiky jsou vybaveny přírodopisnými výukovými programy, programy pro environmentální výchovu, programy na interaktivní tabuli

Dlouhodobý cíl: Škola vede žáky ke zdravému životnímu stylu

Dílčí cíl 1. Žáci se zdravě stravují

Ukazatelé naplnění:

- větší informovanost o zdravé stravě (školní bufet) – nástěnky školní jídelny, EKO – nástěnka
- týdny „zajímavé“ kuchyně ve školní jídelně (např. Polská kuchyně, Kuchyně evropských národů, Zdravá kuchyně, Pohádková kuchyně) – 1x měsíčně vedoucí kuchyně
- vzdělávací akce a projekty (přednášky, besedy) v rámci přírodopisu, občanské a rodinné výchovy, ČaSP, EKoP, tělesné výchovy a dalších předmětů...
- besedy o anorexii a bulimii (1 beseda za rok pro žáky 8. a 9. tříd)
- pitný režim (školní jídelna - džusy, čaj, kakao; bufet)
- automaty na jogurty a mléko, ovocné nápoje, ovoce

Dílčí cíl 2. Žáci zvyšují a udržují svou fyzickou zdatnost a pečují o zdraví

Ukazatelé naplnění:

- celoroční soutěž o nejsportovnější třídu, sportovce (alespoň pět disciplín během roku)
- lyžařský kurz (jednou za rok pro žáky 7. tříd)
- Zimní hry pro karvinské školy (organizuje naše škola)
- vycházky do přírody, outdoorové aktivity (třídní kolektivy, kroužky, výlety – během školního roku - celá škola)
- kroužek Biologie člověka (nabídka pro děti 1. i 2. stupně)
- besedy o prevenci sociálně - patologických jevů, kouření, alkoholismu, drogách a ostatních návykových látkách, vodních dýmkách (v rámci Výchovy ke zdraví v hodinách Přv v 5.roč. a Př, Ov a Rv na 2.stupni)
- besedy na téma sexuální výchova a zdravý životní styl (pro žáky 8. a 9. tříd zařazeny do výuky Př, Ov a Rv)
- praktický nácvik první pomoci a chování při živelných pohromách, vyhlášení poplachu - jednou za rok, obsah učiva Př v 8. a 9. roč., v ostatních předmětech při probírání témat souvisejících s danou problematikou

3.5 Požadovaná způsobilost pedagogického sboru k EVVO, DVVP

3.5.1 Dlouhodobý cíl: Kvalitní začlenění EVVO do ŠVP ve spolupráci s pedagogickým sborem a vedením školy, žáky, ostatními zaměstnanci, rodiči i veřejnosti

Dílčí cíl 1. Průběžné další vzdělávání pedagogických pracovníků

Ukazatel naplnění cíle:

- ve škole je alespoň jeden pedagog pověřený koordinováním EVVO
- pedagogičtí pracovníci budou průběžně absolvovat DVVP se zaměřením na EVVO, vzdělávání je v rozsahu minimálně tří hodin, je nabízené Krajským vzdělávacím a informačním centrem Nový Jičín, Karviná, ekologickými centry Vita, Tereza, Lipka, M.R.K.E.V, KEV apod.
- zpřístupnění odborné literatury v učebně Př s EVVO tematikou, manuálů k projektům zabývajících se životním prostředím, pomůcek - pro všechny pedagogické pracovníky, žáky, rodiče, veřejnost...

- do dvou let bude vybudována učebna školního informačního centra, zčásti zaměřená i na ekologii, bude přístupná pedagogickým pracovníkům, žákům, rodičům, veřejnosti...
- možnost využívání odborné ekologické učebny s interaktivní tabulí, interaktivních učebnic přírodopisu, výukových programů - všichni proškolení

3.5.2 Dlouhodobý cíl: Zlepší se týmová spolupráce pedagogických pracovníků a zaměstnanců školy s rodiči i veřejností

Dílčí cíl 1. Zlepšíme týmovou spolupráci a komunikaci

Ukazatel naplnění cíle

- ekotým školy složený ze všech zástupců školy (žáci, učitele, vedení školy, správní zaměstnanci...), pravidelné informace na poradách, předmětových komisích, třídních schůzkách, styk s veřejností a institucemi ve městě, kraji i na republikové úrovni

Dílčí cíl 2. Pomoc rodičů při ekologické výchově

Ukazatel naplnění cíle

- uskutečnění společných i celoročních akcí (Den dětí, Týden Země, sběr papíru, elektrozařízení, pet-víček, tetrapaku, Mikulášské bruslení....)

4. Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením a zaměstnanci školy

Pravidla spolupráce vycházejí z metodického pokynu k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních č. j. 32338/2000-22 a jeho přílohy. Tato pravidla byla dohodnuta na společné schůzce s ředitelem školy Mgr. Liborem Stáňou dne 3. září 2007 a jsou každým rokem v přípravném týdnu obnovována, doplňována a konzultována.

Pro realizaci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen EVVO) se škola a vedení zavazuje:

S koordinátorem environmentálního vzdělávání a výchovy spolupracuje a vytváří potřebné podmínky pro jeho činnost v zájmu plnění úkolů, které v tomto směru školství ukládá zákon č.123/98 Sb., o právu na informace o životním prostředí, a Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, a Školský zákon. Vedení školy bere na vědomí postupy doporučené Metodickým pokynem MŠMT ČR z roku 2001.

- zařadit program EVVO jako součást školního vzdělávacího programu
- podporovat realizaci výchovně vzdělávacích cílů EVVO
- realizovat strategické cíle EVVO – obhájením mezinárodního titulu EKOŠKOLA (rozpracování čtyř základních témat – voda, energie, odpady, životní prostředí), realizace mezinárodního programu Globe - rozvinout znalosti o stavu, příčinách, důsledcích poškození ŽP, obhájit titul Škola udržitelného rozvoje, účast v dalších ročnících projektu Recyklohraní, což je školní recyklační program, který si klade za cíl realizaci zpětného odběru baterií, akumulátorů a elektrozařízení, spojený s osvětovou činností v problematice nakládání s odpady ve školských zařízeních v České republice
- potvrdit ve funkci koordinátora EVVO Mgr. Libuši Machurovou a vytvářet podmínky pro její práci (schůzky s ředitelem, společné konzultace o dané problematice, možnost účasti na schůzkách předmětových komisí, podpora vedení při realizaci aktivit Ekoškoly a udržitelného rozvoje, programu Globe a Recyklohraní)
- bude oceněna 13. platovou třídou nebo specializačním příplatkem ve výši 1 000 – 2 000 Kč

- podpořit další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO a účast koordinátora na vzdělávacích akcích EVVO
- vytvářet podmínky pro přípravu a realizaci Koncepce EVVO
- Koncepci EVVO považuje za přílohu ŠVP, podporuje zařazení EVVO do ŠVP
- podle možností vyhodnocuje a oceňuje naplňování Koncepce EVVO koordinátorem i ostatními zaměstnanci školy
- aktivity ročního plánu EVVO dává zaměstnancům školy na vědomí prostřednictvím týdenních a měsíčních plánů školy, ekologických novin, ekologického zpravodajství
- s finanční podporou ekologických aktivit počítá v rozpočtu školy
- podporuje další vzdělávání koordinátora EVVO, pedagogických pracovníků i správních zaměstnanců školy zaměřené na EVVO
- podporuje vybavenost školy učebními pomůckami potřebnými pro EVVO, usiluje o vhodné prostorové zázemí
- zabezpečuje postupnou ekologizaci provozu školy
- uvědomuje si velký význam výchovy příkladem, dbá na to, aby celkový chod školy byl v souladu s pedagogy hlásanými principy udržitelného rozvoje Země
- zajišťovat vybavování školy učebními pomůckami potřebnými pro EVVO, realizace ekologických kurzů, exkurzí apod.
- vytvářet podmínky pro spolupráci koordinátora, ekotýmu školy, pedagogických pracovníků, správních zaměstnanců, SRŠ, s veřejností, institucemi na různých úrovních, ekologickými centry, středisky (KEV, Tereza, Víta, M.R.K.E:V, Pavučina, Lipka...)

Pro plnění úkolů EVVO na škole bude koordinátor vykonávat následující činnosti:

- ve spolupráci s ostatními členy pedagogického sboru a vedením školy, ekotýmem připraví dlouhodobý program EVVO a roční realizační plán
- účastní se dalšího vzdělávání v oblasti EVVO
- sestavuje a řídí činnost ekotýmu na škole, usiluje o obhájení titulu Ekoškola, Škola udržitelného rozvoje, koordinuje projekt Recyklohraní, Globe...
- podílí se na společné realizaci výchovně vzdělávacích cílů (např. k udržitelnému rozvoji, vytváření pozitivního vztahu k přírodě, řešení globálních problémů atd.)
- pomáhá vytvářet příjemné prostředí na škole pro naplnění vytýčených cílů
- iniciuje proměny v okolí školy (venkovní učebna, mapování zeleně aj.)

- přináší do školy novinky ze školení (nové pomůcky, literaturu, výukové programy a jiné), vede jejich evidenci
- navazuje a koordinuje spolupráci s ostatními školami, organizacemi, např. se zahrádkáři, se stanicí přírodovědců, sdruženími – VITA Ostrava, Ekologické sdružení Tereza Praha, školským zařízením pro environmentální vzdělávání Lipka Brno, KEV, M.R.K.E.V, Pavučina, Globe školami, Ekoškolami v ČR (zahraničí)
- informuje společně s ostatními kolegy rodiče na třídních schůzkách, dnech otevřených dveří o aktivitách uskutečněných v rámci Ekoškoly, vtahuje je do ekologických aktivit, např. formou exkurzí, vycházek, školních výletů do přírody atd.
- iniciuje projektové vyučování, projektové dny, popř. i dlouhodobé projekty
- zajišťuje a koordinuje prezentaci výsledků činností EVVO ve školním rozhlase – eko okénko, ve školním časopise Borováček s přílohou Ekologické noviny , v regionálním tisku, na výstavkách, na nástěnce EVVO
- spolupracuje s městem jako zřizovatelem, odborem stavebního a životního prostředí Magistrátu města Karviné, odborem školství města a kraje, technickými službami, Zdravým městem
- řídí a navazuje spolupráci s dalšími Ekoškolami

5. Začlenění dlouhodobých záměrů EVVO do oficiálních dokumentů školy

Přestože hlavní strategií školy jsou jazyky, EVVO má podporu vedení školy i ostatních pedagogů a zaměstnanců školy, o čemž svědčí mezinárodní titul Ekoškola a Škola udržitelného rozvoje 1.stupně. V září 2013 byla provedena již sedmá (a další budou provedeny v září daného školního roku) SWOT analýza školy, na kterou navazuje koncepce EVVO na škole a zařazení čtyř základních témat Ekoškoly (voda, energie, odpady, životní prostředí) jako příloha ŠVP a základních dokumentů školy. Průřezové téma environmentální výchova, včetně podmínek pro jeho realizaci, pedagogové rozpracovali a zařadili společně do všech kapitol ŠVP a samostatného předmětu Ekologická praktika a Člověk a svět práce.

Roční plán akcí pro školní rok 2013 – 2014

Návaznost na předchozí plány a závěrečnou práci(ZP) spec.studia koordinátora EVVO

Termín/perioda	Název/ akce/téma/forma	Cílová skupina	Akci koordinuje	splněno
Září 2013	Průřezové téma EV je integrováno do vzdělávacích oblastí	Žáci školy	Koordinátor ŠVP, EVVO, předsedové PK	
Září 2013 – červen 2014	Evidence ŠVP jednotlivých předmětů za ročníky a měsíčních plánů podle ŠVP	Žáci 1.– 9.roč.,	Koordinátor ŠVP pí Galuszková, p. Barczok	
Září 2013 – červen 2014	Vyučování ČaSP - pěstitelství	Žáci 6.,7.roč.	Předseda PK ČaSP - pí Koošová, pí Machurová	
Prosinec 2013, březen, květen třídní schůzky 2014	Pravidelné informace z akcí EV v časopise Borováček	Žáci školy, rodiče, veřejnost	Redakční rada, pí Bičejová p. Spružina	
Jednou měsíčně	Rozhlasové relace – EKO okénko	Celá škola	pí Bičejová	
Duben 2014	Škola v přírodě žáků 1. stupně	Žáci 2. – 5. roč.	p. Barczok tř. učitelé	
Září 2013 – červen 2014	Povinně volitelný předmět Ekologická praktika 7. ročník	Žáci 7.roč.	Vyučující EKoP pí Machurová	
Celoročně	Další etapa projektu EKOŠKOLA, GLOBE	Celá škola	Koordinátor EVVO	
Celoročně	Sběr a třídění odpadu: papír, kartón, PET víčka, plasty, baterie, elektrozařízení, ...	Celá škola	Koordinátor EVVO, ekotým, třídní učitelé, p. školník	
Celoročně	Používání šmíráků	Celá škola	Zaměstnanci školy	
Školní rok 2013/2014	Výuka v multimediálních učebnách na interaktivních tabulích	Žáci školy, učitelé 1.,2. stupně	Vyučující 1., 2. stupně	
Celoročně	Používání recyklovaného papíru	Celá škola	Zaměstnanci	
Celoročně	Soutěž s p. Popelou (sběr papíru)	Celá škola	Koordinátor EVVO	
Říjen 2013	Výukový program „Tajemný život pod zemí“	Žáci 6., 7. roč. v ČaSP, EKoP	Vyučující ČaSP a EKoP, zájemci	

Listopad 2013, duben 2014	Exkurze do Planetária v Ostravě	Žáci 2. - 5. tř.	Tř. učitelé	
Listopad 2013	Včelařská výstava	Žáci 6., 7. roč. v ČaSP, EKoP	Vyučující ČaSP a EKoP, zájemci	
Prosinec 2013	Elektroodny	Žáci 9. roč.	Ředitel školy (vyučující F) p. Stáňa	
2x ročně (Týden Země)	Odvoz rozměrného odpadu	Celá škola	Ředitel školy	
Dle potřeby během roku	Svítili se pouze v době vyučování	Celá škola	Všichni, ekotým	
Celoročně	Pokračování v projektu Recyklohraní	Celá škola	Koordinátor EVVO, učitelé	
Celoročně	Projekt Rozšíření školního arboreta	Celá škola	Ředitel školy Koordinátor EVVO	
Září, říjen, listopad 2013, květen, červen 2014	Exkurze – ekosystémy	Žáci 6., 7. roč., žáci 1. stupně	Vyučující EKoP, Př, uč. 1. stupně	
Září, říjen, listopad 2013, duben, květen, červen 2014	Exkurze do úpravní pitné vody, čističky, na frýdeckou skládku, sběrného dvoru, elektrárny, hornického muzea, Třineckých železáren, zahradnictví Kouzlo záhrad	Žáci 6. - 9. roč. v rámci EKoP, ČaSP, Př, F, Ch, Z, D	Vyučující EKoP, ČaSP, Př, F, Ch, Z, D	
Říjen, listopad 2013, březen, duben, květen 2014	Výukové programy na Stanici mladých přírodovědců	Žáci školy	Koordinátor EVVO, tř. učitelé	
Září – listopad 2013	Podzimní soutěž ve sběru elektrozařízení	Celá škola	Koordinátor EVVO, tř. učitelé	
Březen 2012 – červen 2014	Projekt Přírodní vědy pro každého	Žáci 2. stupně	Vyučující přírodovědných předmětů	
Duben (červen) 2014	Exkurze Hasiči – jak se chovat v mimořádných situacích	Celá škola	ředitel školy p. Stáňa tř. učitelé	
Prosinec 2013 (únor 2014)	Exkurze do pekáren v Havířově	5. roč.	pí Chlebková pí Machurová	
Duben 2014	Projekt Týden Země	Celá škola	Koordinátor EVVO, tř. učitelé	
Březen, duben 2014	Projektový den – Tonda obal na cestách	Celá škola	Koordinátor EVVO, tř. učitelé	
Květen 2014	GLOBE Games 2014 v Třebíči	Koordinátor Globe Žáci 2. stupně	Koordinátor EVVO	
Květen 2014	Archeopark v Chotěbuzi	Žáci 2. stupně	pí Pohludková	

Školní rok 2013/2014	Návštěva zámku v Karviné	Žáci 2. stupně	pí Pohludková, uč. JČ	
Celoročně	Spolupráce se školní jídelnou a školním bufetem	Celá škola	Koordinátor EVVO	
Celoročně	Olympiády z F, Př, Z, D, M...	Žáci 2. stupně	Vyučující F, Př, Z, D, M...	
Celoročně	Činnost kroužků Biologie člověka I, II	Žáci 1. – 9. roč.	pí Machurová	

ROČNÍ PLÁN AKCÍ 2013/14 školní družiny

ŘÍJEN

Barvy podzimu - sběr listů, kaštanů, žaludů, šišek a dalších přírodnin, pozorování změn v přírodě, práce s encyklopediemi, práce s přírodninami

LISTOPAD

Dobrou noc zvířátkům – zábavné podzimní odpoledne s přírodovědnou tematikou

BŘEZEN

Příprava dětí na přírodovědnou soutěž „Zelená stezka“

DUBEN

Příprava dětí na přírodovědnou soutěž „Zelená stezka“

Duhový týden – ekologické aktivity, beseda o třídění odpadu, zapojení do úklidu okolí školy

KVĚTEN

Sluníčkové dny – projektové dny na téma **Slunce a jeho důležitost pro člověka**

Zelená stezka – účast družstva na přírodovědné soutěži mezi ŠD - park B. Němcové

Akce ve ŠD koordinuje vedoucí školní družiny pí Walová ve spolupráci s koordinátorem EVVO pí Machurovovou.

Roční plány jsou doplňovány během školního roku o akce, které jsou průběžně nabízeny.

Šetření energie:

- sběr baterií, akumulátorů a elektrozařízení spojený s osvětovou činností v problematice nakládání s odpady – všichni, ekotým
- na škole se průběžně vymění zářivky, které jsou nyní úsporné a mají stejnou barvu svítivosti - p. ředitel, školník
- ve škole je rovněž využíván k ohřevu vody sluneční fototermický systém - využívají paní uklízečky k úklidu
- krátkodobé intenzivní větrání - celá škola během celého školního roku - ekotým
- ve třídách jsou teploměry vzduchu pro udržení optimální teploty - ekotým
- ústřední topení má funkční nastavení vzduchu pro regulaci - osazení termostatickými hlavicemi (55 okruhů je regulováno termostatickými hlavicemi řízenými počítačem) p.školník
- rekonstrukce ekviterní regulace tepla - p. ředitel, školník
- dochází ke snížení teploty v místnostech v nočních hodinách, o víkendech i během prázdnin - p. školník
- pokračování v zateplení školy, výměna oken za plastová - p. ředitel školy
- nad nástěnkami úsporná čidla pro rozsvěcování světla - p. školník
- svícení v celém areálu školy pouze za šera a nezbytně nutnou dobu během výuky - všichni, ekotým
- zhasnutí osvětlení na chodbách a WC po uplynutí přestávek - všichni, ekotým

Životní prostředí školy - ozelenění školy

- ve třídách, v učebnách i na chodbách školy nadále bude umístěno obrovské množství květin, které slouží nejen k estetizaci školy, ale rovněž jako učební pomůcka - p. uč. ČaSP, ekotým, TU, paní uklízečky
- na jaře (v Týdnu Země) se uskuteční projektový týden, kdy žáci vysadí svůj strom, keřík, květiny, bude proveden úklid ve vnitřních i vnějších prostorách školy, účast na úklidu různých lokalit města – žáci v ČaSP, EKoP, zájemci
- na podzim budou prořezány staré stromy a keře – p. školník
- během celého školního roku bude udržovaná zeleň v atriích – žáci v ČaSP, EKoP
- na stromech v okolí školy v zimě umístíme krmení pro ptáky - zájemci
- o prázdninách bude proveden postřik zeleně proti škůdcům - ve škole i v celém areálu - učitelka předmětu Člověk a svět práce
- malování chodeb, tříd, obnova nábytku (lavice, židle) ve třídách, osazení tříd interaktivními tabulemi

Šetření vodou:

- vždy při umývání rukou, při čištění vlastního a pracovního nářadí, pracovní plochy po hodinách Vv, ČaSP - žáci, vyučující daných předmětů
- na WC - šetrné splachování - „krátké“ a „dlouhé“ (úsporné splachování na chlapeckých záchodech) - všichni
- budeme dbát na správné dotažení kohoutků, aby zbytečně netekla (nekapala) voda - všichni, ekotým
- osazení baterií – perlátory – p.ředitel, p.školník
- bude provedena výměna vnitřku splachovačů - p. ředitel, školník

Nejen ve škole, ale i doma !!!

- co se žáci ve škole naučí, praktikují v domácím prostředí i jinde

Získané peníze za celoroční sběr papíru a PET víček budou použity ve prospěch žáků (nákup papírů, ekologické programy, kurzy, pomůcky ...).

Škola bude pokračovat v další etapě projektu Recyklohraní, za body, které získá za plnění úkolů, nakoupí pomůcky z katalogu odměn pro žáky školy.

Na celoročním plánu se podílel ekotým školy společně s vedením školy a s předsedy jednotlivých předmětových komisí. V diskusi při navrhování jednotlivých akcí se ekotým rozhodl, že součástí plánu budou i besedy o chování mezi žáky, k dospělým, spoluobčanům, na veřejnosti. Jestliže máme pracovat jako ekoškola na prostředí školy, tak chování a vztahy mezi žáky, učiteli a veřejností by měly být jednou z hlavních priorit. Roční plán navazuje na předchozí a zároveň na závěrečnou práci školního koordinátora EVVO při ukončení specializačního studia, ve které jsou zpracovány dlouhodobé cíle v oblasti EVVO na škole.

Informovanost a spolupráce (uvnitř školy i navenek)

- u hlavního schodiště na prvním patře, které slouží jako hlavní křižovatka školy, je velká centrální nástěnka ekologie, GLOBE a projektu Recyklohraní
- na škole je více míst (nástěnek a panelů), které charakterizují plnění jednotlivých kroků EKOŠKOLY a informují o její činnosti (včetně velké nástěnky Žakovské rady)
- na škole pracuje školní časopis Borováček, který průběžně informuje žáky i jejich rodiče na třídních schůzkách o činnosti v rámci EKOŠKOLY
- jednou měsíčně rádio Borovského prostřednictvím relace informuje o aktivitách, které proběhly nebo mají proběhnout během měsíce
- žáci a učitelé do časopisu Borováček a Ekologických novin a rádia Borovského posílají své příspěvky o své činnosti
- ekologické aktivity v rámci EKOŠKOLY jsou průběžně aktualizovány na našich internetových stránkách školy, které jsou přístupné pro veřejnost

- škola posílá příspěvky do místního tisku (Karvinský zpravodaj, Mladá fronta, Moravskoslezský deník...)
- v jednotlivých třídních kolektivech budou vypracovány různé dotazníky a ankety, které se zabývají životním prostředím naší školy, okolím školy, svého bydliště a města
- škola se prezentuje svojí výukovou činností v projektu Moodle, Přírodní vědy pro každého bez překážek, na webových stránkách školy
- odesíláním výtvarných, literárních, fotografických a graficky zpracovaných prací pořádaných Evropskou unií, KEV Praha, Zdravé město Karviná, organizace VITA, TEREZA, M.R.K.E.V. atd.
- škola realizuje výstavy žákovských prací na škole a v regionální knihovně
- informace o škole pro veřejnost a různé instituce na městské i krajské úrovni jsou podávány formou výstupů za dané období v grantových řízeních na úrovni města, kraje, republiky i Evropy (granty vypsané Evropskou unií)
- škola svou práci prezentuje na úrovni města, kraje, republiky i zahraničí
- celoroční spolupráce s jídelnou školy

- **SPOLUPRÁCE**

ZŠ Borovského spolupracuje v oblasti environmentálních témat s řadou institucí a organizací:

- Sdružení TEREZA

TEREZA má 3 zákl. školní vzdělávací projekty:

- 1. LES VE ŠKOLE ŠKOLA V LESE
- 2. GLOBE (účastníme se)
- 3. EKOŠKOLA (účastníme se)

- Sdružení VITA, Ostrava
- Sdružení M.R.K.E.V.
- Sdružení KEV
- Sdružení Lipka v Brně
- Odbor životního prostředí Moravskoslezského kraje
- Odbor školství a tělovýchovy Moravskoslezského kraje
- Odbor stavební a životního prostředí Magistrátu města Karviné
- Přírodovědecká stanice Karviná
- Technické služby města Karviné
- Zdravé město Karviná
- firmy Asekol, Ecobat, EKO – KOM, Ekolamp

- spolupráce s jídelnou školy a školním bufetem

informovanost a spolupráce (uvnitř i navenek školy)

- webové stránky školy
- výstavy
- tiskové zprávy
- Žákovská rada
- školní rádio
- školní časopis
- školní družina
- prostory školy
- konference koordinátorů na místní, krajské i celostátní úrovni
- žákovské konference pořádané KEV v Praze ...

ZŠ Borovského získala - mezinárodní titul **EKOŠKOLA**

- certifikát „**Škola udržitelného rozvoje**“

- certifikát **Globe škola 2013 - 2014**

- certifikát projektu **Recyklohraní**

Granty

1. grant - „K obhájení Mezinárodního titulu Ekoškola 2014/2016 - Rozšíření školního arboreta“ - Díky podpoře Ministerstva životního prostředí je na naší škole realizován projekt Výuka ve školním arboretu.
(garant: p. ředitel školy Libor Stáňa, pí koordinátor EVVO Libuša Machurová)